

Wahlwiller en Nyswiller onder de loep bij IVN Gulp & Geul (zaterdag 04 juni 2005).

Grauwe luchten, minder goede vooruitzichten voor die dag en de temperatuur is eveneens ietwat tegenvallend. Desondanks staat er voor de kerk een enthousiaste groep alvast te genieten van koorgezang in de kerk (repetities voor de processie en de viering op zondag). Even een blik in dit kerkje levert zelfs voor ons vertrek al voldoende houvast om in te gaan op o.a. het ontstaan van de kerk, de kruiswegstaties van kunstenaar Aad de Haas en het tijdelijk 'onderduiken' van zijn schilderijen door persoonlijke opvattingen.

Even na 13.00 uur gaat het richting Nyswiller. Diverse vakwerk bouwsels zorgen voor een stortvloed aan informatie over deze bouwstijl inclusief het ontstaan en diverse ontwikkelingen. Hoeve Lanterne met zijn Franse tekst op de gevelsteen biedt ook al vlak na het begin van de tocht zoveel aanknopingspunten voor vragen van onze deelnemers en uitleg van Herman dat we Wahlwiller met vertraging konden achterlaten. Het spervuur van vragen van onze belangstellenden zorgde dat Herman ongeveer de hele route pratend doorbracht. De Basisschool is wederom een punt om even bij stil te staan net als een bruggetje iets verder op deze "Oude Baan", een deel van de oude route tussen Aken en Maastricht. Gedachten dwalen ca. 35 jaar terug toen per fiets deze schoolroute dagelijks werd gevolgd. Wat zijn die bomen aan weerszijden dik geworden! Weer zie ik die fiets een duikeling maken met o.a. het verschrikte gezicht. Een deel van de tekst van de gids is door deze herinnering aan zijn jeugd bijna volledig en onopgemerkt langs deze deelnemer heen gegleden.

Al lopend passeren o.a. brokjes geschiedenis met o.a. de legers van Oranje, de invloed van de Fransen, de restanten van Romeinen, de vroegste Germanen, de mystieke Kelten (vaak ook Walen genoemd), religieuze en staatkundige verhoudingen in deze regio, de verbindingswegen, enz. We zullen u andere onderwerpen zoals de Eburonen, de Franken, de Karolingen, de Spanjaarden, de Staatsen ofwel de Hollanders, de Oostenrijkers, de Duitsers, het prinsbisdom Luik, de twee-herige stad Maastricht, de rol van de keizerstad Aken, de Fransen, Nederlands of Belgisch grondgebied, de klimatologische veranderingen, de stoomtramverbinding voor de Tweede Wereldoorlog, de wijnhistorie, de taalontwikkeling en nog vele andere onderwerpen niet nader toelichten. Feit is dat onze deelnemers aan de lippen van Herman hingen en nauwelijks genoeg konden krijgen van zijn verhalen en uitleg over dit stukje Limburg.

In Nyswiller mag iedereen na het oversteken van de Selzerbeek (ook wel Sinselbach) de schitterend verbouwde boerderij bewonderen en het vele vakwerk met appartementen met een zekere jaloezie vanaf de buitenkant bekijken. Ook hier weer even ingaan op materialen, bouwstijl, bouwwijze, enz. Even verder biedt het kerkje van Nyswiller weer enorm veel stof om er voortaan met heel andere ogen dit bouwwerk (en misschien ook andere bouwsels) te bekijken. De bouwstijl, de ligging van graven, het gebruikte materiaal, enz. biedt onze gids wederom interessante aanknopingspunten.

We vervolgen de route via de jammerlijk verminkte Karstraat. Ook hier heeft de gemeente gemeend het onderhoud en de kosten van een landweg terug te brengen onder het mom van stofvrij maken. In feite wordt deze landweg dus voorzien van een laag vloeibaar asfalt waarover vrachtwagens hun grint storten.

Op dit hele traject, in principe niet bedoeld voor motorvoertuigen, schreeuwen zwarte sprieten om lucht maar hun lot is getekend. Tja..... wanneer ziet de gemeente en haar apparaat in dat je weer een parel aan je toeristische kroon vernielt. Onze toeristen komen immers niet voor geasfalteerde wegen of rigoures gesnoeide heggen of bermen. Mogelijk komt dit inzicht pas als de toerist uitwijkt naar de Voerstreek en zijn weg blijven pijnlijk voelbaar wordt. De ontwikkeling van inkomsten uit toerisme en de kritieken uit Horeca, (de economische peiler voor Gulpen-Wittem) zullen uiteindelijk ook dit bestuur tot de juiste keuzes weten te dwingen. Helaas kan dit nieuwe inzicht nog lang op zich laten wachten (gemeentes werken, zoals bekend, langzaam) en er zal waarschijnlijk een nieuwe generatie milieubewuste ambtenaren zijn intrede moeten doen.

Een bewuste raad zou dit proces kunnen versnellen en het gemeentebestuur (college) kunnen dwingen maar het is de vraag of dit onderwerp hoog scoort of enige prioriteit krijgt.

Een fikse grauwe wolk zorgt voor minutenlang oponthoud onder enkele brede eiken bij een kruising. De eerste (kleine) ratelaars waren al gesignaleerd en later zien we ook andere kenmerkende planten voor deze streek. Na een tiental minuten en vele verhalen gaat het even verder. Een plateau rand laat ons uitkijken over het dal van de Selzerbeek, het Geuldal en Herman verhaalt over het dal van de Gulp en de Eyserbeek. Met zijn uitleg over het ontstaan van deze dalen, het vulkanisme, de beweging van aardschollen, de ijstijden, de agrarische grondbewerking krijgen onze deelnemers

wederom een massa informatie om hun eigen omgeving ietsjes beter te bekijken. Een kenner ziet of herkent in dit landschap duidelijke sporen uit het verleden maar je moet wel weten waar je op moet letten.

De route naar Wahlwiller biedt diverse fraaie plaatjes tientallen meters omlaag naar de kronkelende of meanderende Selzerbeek welke enkele kilometers over de grens ontspringt als een iele Sinselbach maar spoedig stevig gevoed wordt door een aantal brongebieden en, na de grensoverschijding, ook van naam verandert. We passeren de befaamde kalkgrashellingen en herkennen o.a. al de grote Ratelaar en duifkruid of Beemdkroon (te hoog in de berm om zekerheid te verschaffen). De Gele Morgenster staat nog in knop terwijl hij thuis (zonnige plek) al de zaadpluizen de wijde wereld instuurt.

“Der Bloasbalg” wordt voorzien van een stukje ontstaansgeschiedenis en bij een nauwelijks herkenbaar paadje langs de beek ontmoeten we een vrouw welke vlierbloesem plukt. Helaas niet voor siroop, thee of likeur maar voor de processie een dag later. Het pad brengt ons via een uitgekiend stegelke in een weiland en op weg naar 't Klauwes, een andere culinaire rijkdom van Wahlwiller. Aan de rechterzijde herkennen we nog net diverse wijngaarden en het verhaal van de drooglopende Herman doet de rest. Even later staan we weer voor de kerk van Wahlwiller en café 't Palet (aanbevolen na uitvoerige test). Ruim een uur later verlaten we Wahlwiller zeer voldaan en gevuld maar hierover wensen onze laatste deelnemers geen informatie openbaar te maken.